

Sygn. akt I KK 50/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Małarski

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie E. W.

skazanej z art. 177 § 1 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 10 marca 2022 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na niekorzyść
od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonej E. W.
przekazuje Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sądu Rejonowy w N. wyrokiem z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt II K (...), uznał E. W. za winną tego, że dnia 24 stycznia 2018 r., na ul. P. w N., w województwie (...), nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że jako kierująca samochodem osobowym, marki R. (...) o nr rej. (...), nie ustąpiła

pierwszeństwa będącej na oznakowanym przejściu dla pieszych pieszej S. H., doprowadzając do jej potrącenia, w wyniku czego piesza doznała obrażeń ciała w postaci ran tłuczonych powłok głowy, złamania głowy kości ramiennej prawej, złamania wieloodłamowego kości krzyżowej, złamania gałęzi kości kulszowej prawej, złamania gałęzi prawej kości łonowej, wieloodłamowego złamania kości podudzia prawego w 1/3 bliższej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała pokrzywdzonej na okres przekraczający dni 7, tj. czynu z art. 177 § 1 k.k. i za to na mocy tego przepisu wymierzył jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 2 lat próby. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał ją do informowania kuratora o przebiegu okresu próby, zaś z mocy art. 46 § 1 k.k. zasądził od niej na rzecz pokrzywdzonej S. H. kwotę 20.000 zł. tytułem zadośćuczynienia.

Powyższy wyrok zaskarżył obrońca E. W.. W apelacji zarzucił rażącą niewspółmierność (surowość) kary oraz środka kompensacyjnego, i wniósł o zmianę wyroku poprzez wymierzenie kary oscylującej w granicach dolnego ustawowego zagrożenia oraz zasądzenie od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej zadośćuczynienia w kwocie 8000 zł (k. 362 - 364).

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej – pokrzywdzonej S. H., wniósł o utrzymanie wyroku w mocy, podnosząc, między innymi, iż pokrzywdzona w dalszym ciągu nie odzyskała pełnej sprawności jaką miała przed wypadkiem (k. 383 - 385).

Rozprawa apelacyjna w tej sprawie została wyznaczona w Sądzie Okręgowym w Z. na 23 kwietnia 2021 r., godzina 11.10 (por. zarządzenie z dnia 8 marca 2021 r. o wyznaczeniu terminu rozprawy apelacyjnej - k. 392).

Strony postępowania oraz ich przedstawiciele procesowi zostali natomiast zawiadomieni, że rozprawa apelacyjna odbędzie się 23 kwietnia 2021 r., o godzinie 12:08 (por. elektroniczne pokwitowania odbioru - k. 399 - 401).

W dniu 23 kwietnia 2021 r., o godzinie 11.10, Sąd Okręgowy w Z., uznając, iż E. W. i oskarżycielka posiłkowa S. H. oraz ich przedstawiciele procesowi zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie rozprawy odwoławczej, przy udziale jedynie prokuratora, wnoszącego o utrzymanie w mocy wyroku, rozpoznał sprawę E. W. i ogłosił wyrok (k. 402). Wydany w tym dniu wyrokiem w sprawie o sygn. akt VII Ka (...), Sąd Okręgowy w Z. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w N. w ten sposób, że obniżył wymiar kary pozbawienia wolności do 3 miesięcy (pkt 1 lit. a), oraz w miejsce orzeczonego zadośćuczynienia w kwocie 20.000 zł orzekł, na podstawie art. 46 § 2 k.k., nawiązkę w kwocie 8000 zł (pkt 1 lit. b). W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt 2).

Od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Z. kasację złożył Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżył go w całości na niekorzyść oskarżonej E. W., **zarzucając** rażące i mogące mieć istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 117 § 1 k.p.k., art. 450 § 3 k.p.k. i art. 453 § 2 i 3 k.p.k., polegające na nieprawidłowym zawiadomieniu oskarżycielki posiłkowej S. H. oraz jej pełnomocnika o terminie rozprawy odwoławczej, co skutkowało niezawinioną ich nieobecnością podczas przeprowadzenia tej czynności procesowej i z tym związaną niemożliwością złożenia oświadczeń i wniosków na rozprawie oraz przedstawienia argumentacji w ramach głosów stron. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k.

Należy podzielić stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, że w postępowaniu apelacyjnym prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Z., w sprawie oznaczonej sygnaturą VII Ka (...), doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, wskazanych w kasacji, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a to wskutek zaistniałej wadliwości co do podania czasu rozpoczęcia rozprawy apelacyjnej, wyznaczonej na dzień 23 kwietnia 2021 r., spowodowanej błędem w treści zawiadomień o terminie rozprawy odwoławczej przesłanych stronom, co w realiach tej sprawy doprowadziło do niezawinionej nieobecności na rozprawie apelacyjnej oskarżycielki posiłkowej S. H. i jej pełnomocnika oraz z tym związanej niemożności złożenia przez nich oświadczeń i wniosków, a także przedstawienia argumentacji w ramach głosów stron.

Jak trafnie wskazano w kasacji, obecność stron postępowania oraz ich przedstawicieli procesowych na rozprawie apelacyjnej ma na celu zapewnienie warunków do realnego wykorzystania przysługujących im uprawnień, w tym zwłaszcza tych wynikających z art. 453 § 2 i 3 k.p.k. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2010 r., sygn. akt V KK 135/10, Legalis). Stąd też uprawnionego do wzięcia udziału w rozprawie odwoławczej zawiadamia się o jej czasie i miejscu (art. 117 § 1 k.p.k.). Rozprawy odwoławczej nie przeprowadza się, jeżeli uprawniony do udziału w niej nie został należycie zawiadomiony (art. 450 § 3 k.p.k.). Ze znajdujących się w aktach sprawy zawiadomień wynika, że adresaci korespondencji zostali zawiadomieni, iż rozprawę apelacyjną wyznaczono na 23 kwietnia 2021 r., godz. 12:08, gdy tymczasem z zarządzenia z dnia 8 marca 2021 r., jasno wynikało, iż wyznaczono ją na 23 kwietnia 2021 r., godz. 11:10. Natomiast wywołano ją 23 kwietnia 2021 r. o godz. 11:10, a zakończono tego dnia

o godz. 11:25 (por. protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 23 kwietnia 2021 r. – k. 402). Błąd osoby sporządzającej zawiadomienia o terminie rozprawy apelacyjnej, którego nie zauważył Przewodniczący składu orzekającego Sądu Okręgowego w Z., skutkował rażącym naruszeniem art. 117 § 1 k.p.k., art. 450 § 3 k.p.k. oraz art. 453 § 2 i 3 k.p.k. Z notatki urzędowej znajdującej się na k. 404, wynika, iż błąd ten został dostrzeżony 23 kwietnia 2021 r. o godzinie 12:10, gdy na sali rozpraw stawili się obrońca E. W. i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej S. H., ale było to już po ogłoszeniu wyroku. W tym stanie rzeczy, jak trafnie zauważa Rzecznik Praw Obywatelskich, na terminie rozprawy apelacyjnej, na który w rzeczywistości została ona wyznaczona, czyli 23 kwietnia 2021 r., godz. 11:10, w ogóle nie powinno dojść do rozpoznania sprawy oskarżonej E. W., albowiem strony, oraz ich przedstawiciele procesowi, nie zostały należycie zawiadomione o tym terminie. Niewątpliwie opisane uchybienie Sądu Okręgowego w Z. miało istotny wpływ na treść wydanego przez ten Sąd wyroku z dnia 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII Ka (...), gdyż w tej sytuacji zapadł on bez umożliwienia stronom i ich przedstawicielom procesowym, złożenia wyjaśnień, oświadczeń i wniosków w toku postępowania odwoławczego. Poza sporem zaś jest, że strony jako podmioty bezpośrednio zainteresowane wynikiem postępowania karnego, mają prawo do procesowej walki o korzystny dla siebie rezultat. Strona ma prawo bronić swojego interesu, także w postępowaniu odwoławczym, walcząc ze stroną przeciwną o korzystne dla siebie sądowe rozstrzygnięcie, a tym samym działać na niekorzyść interesu procesowego swego oponenta. Trafnie wskazuje się, że przecież przedmiotem procesu karnego jest konflikt, do którego doszło w wyniku popełnienia przestępstwa oraz kwestia rozstrzygnięcia tego konfliktu z zachowaniem (zapewnieniem) słusznych interesów jego uczestników (por. P. Wiliński, w: P. Wiliński (red.), *Polski proces karny*, Warszawa 2020 r., s. 35 – 40).

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy, z mocy art. 535 § 5 k.p.k. i art. 537 § 2 k.p.k., orzekł jak w wyroku.